

Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati
Faculty: Humanities
Teaching learning scheme for the Degree of Bachelor of Arts
(Three Years: Six Semesters Bachelor's Degree Programme)
659 - Sanskrit Language

प्रस्तावना - (Preamble)

संस्कृती ही विश्वातील एक अत्यंत प्राचीन आणि समृद्ध भाषा आहे. मनोरंजनासह, ज्ञानरंजन आणि सर्वांगीण व्यक्तिमत्व विकासाच्या दृष्टीने संस्कृतच्या अध्ययनाचा विविधांगी उपयोग आहे. काव्य नाट्य स्वरूप साहित्यिक अंगासह मनोवैज्ञानिक, समाजशास्त्रीय आणि आधुनिक विज्ञान दृष्टीनेदेखील ही भाषा समृद्ध आहे. सध्याच्या संगणकीय युगात जागतिक पातळीवर संस्कृत भाषेच्या अध्ययनात वाढत असलेली रुची पाहता आपल्या विद्यार्थ्यांना देखील या ज्ञान संग्रहाचा लाभ व्हावा या दृष्टीने संस्कृतचे अध्ययन अत्यंत उपयुक्त आहे.

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे

(Program Educational Objects)

- १) संस्कृत भाषेचे आपाततः अध्ययन करून त्या भाषेबद्दल आवड निर्माण करणे.
- २) संस्कृत भाषेत वैदिक संस्कृत, औपनिषदिक संस्कृत, स्मृतिकालीन संस्कृत, गद्य काव्य, पद्य काव्य, नाटक सुभाषित अशा विविध पैलूंचा विद्यार्थ्यांना परिचय करून देणे.
- ३) संस्कृत भाषेत केवळ धार्मिक, आध्यात्मिक किंवा साहित्यिक विषय नसून उच्चतम नैतिक मूल्य तथा महिलोन्नती, वृक्ष महिमा, विमानविद्या, संगणकीय संस्कृतम् अशा आधुनिकतम विषयांवर देखील विविधांगी लेखन उपलब्ध आहे याची जाणीव करून देणे.
- ४) संस्कृत ही केवळ प्राचीन भाषा नसून सध्याच्या काळात देखील तिच्यात प्रचुर प्रमाणात साहित्य निर्मिती होत आहे हे सद्यकालीन लेखकांच्या, सद्यकालीन विषयावर आधारित पाठाच्या माध्यमातून अधोरेखित करणे या अभ्यासक्रमाचे एक महत्वपूर्ण उद्दिष्ट आहे.
- ५) संस्कृत अध्ययनाने येणारी उच्चारण शुद्धता, पाठांतर क्षमता, नैतिकमूल्य संवर्धन, बौद्धिक संपन्नता यांचा परिचय करून देत ती मूल्ये रूजवण्याचा प्रयत्न करणे या अभ्यासक्रमाचे उद्दिष्ट असेल.

अभ्यासक्रम परिणाम

(Program Outcomes)

- १) गद्य पाठातील उताऱ्यांचा अनुवाद करता येईल.
- २) गद्य पाठाचा सारांश स्वतःच्या शब्दात सादर करता येईल.
- ३) पद्य पाठातील श्लोकांचा अनुवाद करता येईल.
- ४) पद्य पाठाचे रसग्रहण करून सारांश सादर करता येईल.
- ५) कौशल्य आधारित अभ्यासक्रमांत अपेक्षित कौशल्य प्राप्त होतील.
- ६) भारतीय ज्ञानपद्धती (IKS) अभ्यासक्रमांच्या माध्यमातून प्राचीन भारतीय ज्ञानपरंपरांची ओळख आणि अभ्यास होईल.
- ७) सामान्य मुक्त ऐच्छिक (GOEC) अभ्यासक्रमांच्या माध्यमातून इतर विद्या शाखेतील विद्यार्थ्यांना देखील प्राचीन संस्कृत ज्ञानसंग्रहाचा लाभ होईल.

Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati
New Education Policy-2020
Syllabus for Academic Year-2024-25
Faculty of Humanities
Three Years- Six Semesters Bachelor's Degree Programme
संस्कृत अभ्यास मंडळ
Programme – B A (Sanskrit)
Syllabus- B A Part I – Sem I and Sem II – Level 4.5
Department Specific Core DSC – Sanskrit language
Subject code – 659
अभ्यासपत्रिका 1 – गद्यपद्यपरिचयः (संस्कृतसोपान भाग 1)

विद्याशाखा	मानवविज्ञान
Programme	Three years six semester Bachelor's Degree Programme B.A
Vertical	a and b (Major and Minor)
Department Specific Core (DSC)/ Major and Minor/ विषय	संस्कृतभाषा
विषय संकेतांक	659
स्तर /Level	4.5
सत्र	I
Course code	659201
अभ्यासपत्रिका Name of Course	गद्यपद्यपरिचयः (संस्कृतसोपान भाग 1)
श्रेयांक Credits	3
अध्यापन तास/Teaching Period	45 तास
परीक्षा कालावधी/Exam Duration	3 तास /3 Hr.
एकूण गुण/ Total Marks	100 गुण (लेखी परीक्षा 60 गुण +अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण)

Syllabus- B A Part I – Sem I
Department Specific Core DSC – Sanskrit language
Subject code – 659201
अभ्यासपत्रिका 1 – गद्यपद्यपरिचयः (संस्कृतसोपान भाग 1)

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना अर्वाचीन संस्कृत साहित्याचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञान परंपरा आणि विचारांचा परिचय करून देणे	
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना अर्वाचीन संस्कृत साहित्याचा परिचय होईल. 3. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4. विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञान परंपरा आणि विचारांचा परिचय होईल.	
पाठ्यपुस्तक	संस्कृतसोपानम् भाग 1 – परिमल प्रकाशन, पुसद	
Unit	Content	Workload Allotted
घटक-1 –	गृध्रमार्जारकथा	8 Hr
घटक 2 -	परिवर्तनम्	8 Hr
घटक 3 -	गगनं स्पृशन्ती कल्पना	8 Hr
घटक 4-	वाणीप्रशंसा	7Hr
घटक 5	वृक्षमहिमा	7 Hr
घटक 6	महात्मागान्धेः जन्ममहोत्सवः	7 Hr
		एकूण 45 तास
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा	60
	अंतर्गत मूल्यमापन	40
	एकूण गुण	100
	Exam Duration	3 तास
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
	घटक एक ते तीन वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	15 गुण
	२) घटक चार ते सहा वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	15 गुण
	३) घटक एक ते तीन वर चार पैकी दोन टिपा	10 गुण

	४) घटक एक ते तीन वर चार पैकी दोन संदर्भासह स्पष्टीकरण	10 गुण
	५) घटक चार ते सहा वर चार पैकी दोन टिपा.	10 गुण
	अंतर्गत मूल्यमापन – घटकावर आधारित स्वाध्याय आणि बहुपर्यायी प्रश्न	40 गुण
	एकूण गुण	100

Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati
New Education Policy-2020
Syllabus for Academic Year-2024-25
Faculty- Humanities
Three Years- Six Semesters Bachelor's Degree Programme
संस्कृत अभ्यास मंडळ
Programme – B A (Sanskrit)
Syllabus- B A Part I –Sem II
Department Specific Core DSC – Sanskrit language
Subject code – 659
अभ्यासपत्रिका 2 – गद्यपद्यपरिचयः (संस्कृतसोपान भाग 1)

विद्याशाखा	मानवविज्ञान
Programme	Three years six semester Bachelor's Degree Programme
विषय Department Specific Core	संस्कृतभाषा
Vertical	a and b
विषय संकेतांक	659
स्तर /Leve;	4.5
सत्र	II
Course code	659202
अभ्यासपत्रिका Name of Course	गद्यपद्यपरिचयः (संस्कृतसोपान भाग 1)
श्रेयांक Credits	3
अध्यापन तास/Teaching Period	45 तास
परीक्षा कालावधी/Exam Duration	3 तास /3 Hr.
एकूण गुण/ Total Marks	100 गुण (लेखी परीक्षा 60 गुण +अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण)

Programme – B A (Sanskrit)
Syllabus- B A Part I –Sem II
Department Specific Core DSC – Sanskrit language
Subject code – 659202

अभ्यासपत्रिका 2 – गद्यपद्यपरिचयः (संस्कृतसोपान भाग 1)

Course Objectives अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना अर्वाचीन संस्कृत साहित्याचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञान परंपरा आणि विचारांचा परिचय करून देणे	
Course Outcome अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना अर्वाचीन संस्कृत साहित्याचा परिचय होईल. 3. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील गद्यपद्याकाव्यांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4. विद्यार्थ्यांना भारतीय ज्ञान परंपरा आणि विचारांचा परिचय होईल.	
पाठ्यपुस्तक	संस्कृतसोपानम् भाग 1 – परिमल प्रकाशन, पुसद	
Unit	Content	Workload Allotted
घटक-1 –	कर्मयोगी गाडगेमहाराजः	8 Hr
घटक 2 -	विक्रमादित्यस्य सिंहासन प्राप्तिकथा	8 Hr
घटक 3 -	भारतीयसंस्कृतिः	8 Hr
घटक 4-	दैवासुरसंपत्विभागः	7Hr
घटक 5	लेखनक्रियानिरूपणम्	7 Hr
घटक 6	श्रमगीता श्लोक 1 ते 15	7 Hr
		एकूण 45 तास
गुण	लेखी परीक्षा	60
विभागणी	अंतर्गत मूल्यमापन	40
	एकूण गुण	100
	Exam Duration	3 तास
	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	
	घटक एक ते तीन वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	15 गुण
	२) घटक चार ते सहा वर दोन पैकी एक दीर्घोत्तरी प्रश्न.	15 गुण

	३) घटक एक ते तीन वर चार पैकी दोन टिपा	10 गुण
	४) घटक एक ते तीन वर चार पैकी दोन संदर्भासह स्पष्टीकरण	10 गुण
	५) घटक चार ते सहा वर चार पैकी दोन टिपा.	10 गुण
	अंतर्गत मूल्यमापन – घटकावर आधारित स्वाध्याय आणि बहुपर्यायी प्रश्न	40 गुण
	एकूण गुण	100